Zaterdag 13 Mei 1944 — DAGBLAD — 61ste Jaargang No. 4206

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Tito opent groot offensief.

Zeerfelle gevechten in Italië.

Geallieerden vorderen tegen krachtig verzet.

Lucht-offensief neemt eerder toe dan af.

DE LUCHTAANVALLEN.

Officieel wordt bekendgemaakt, dat de Geallieerde luchtstrijdkrachten gelijktijdig Cambrai, Epinoy, Lillie Nord, Monchy, Breton en Merville hebben aangevallen.

Alle werden reeds vroeger getroffen in het uitgebreide luchtoffensief tegen de Luftwaffe en de militaire installaties. Ook werden niet nader genoemde doelen op de Franse kust gebombardeerd. (Londen, (AP) 12.5).

VERRICHTINGEN VAN DE NACHT.

Als volgt luidt een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart:

„In de afgelopen nacht zijn vliegtuigen van het Bommenwerperscommando in belangrijke sterkte boven België verschenen en hebben zij de rangeerterreinen van Leuven en Hasselt aangevallen. Doelen in Frankrijk en Noord-West Duitsland werden ook gebombardeerd en mijnen werden gelegd in de vijandelijke wateren. 14 Onzer vliegtuigen worden vermist." (Londen, (AP) 13.5).

OP ZIJN MINST 150.

Het Hoofdkwartier van de luchtmacht in Engeland meldt, dat bij de aanvallen van Vrijdag op de vijf fabrieken voor synthetische olie in Duitsland en Tsjechoslowakije hevige luchtgevechten plaatsvonden waarbij op zijn minst 150 vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten. De Noordamerikaanse verliezen bedragen 42 bommenwerpers en 10 gevechtsvliegtuigen. (Londen, (AP) 13.5).

DAGORDER VAN MARK CLARK.

Luitenant Generaal Clark, die kort vóór de aanvang van het offensief in Italië in het geheim een bezoek gebracht aan de Verenigde Staten en er met President Roosevelt confereerde, heeft een speciale dagorder uitgegeven. Hierin zeide hij tot het vijfde leger en volkomen op te vertrouwen, dat „wij de Duitse legers kunnen en zullen vernietigen". „Gij hebt hen (de Duitsers) hevige verliezen toegebracht en meer dan 13.000 gevangenen genomen. Gij hebt den vijand in zijn huidige moeilijke positie geplaatst en hij tracht op wanhopige wijze de Geallieerde strijdkrachten tegen te houden die naar hij weet hem uiteindelijk van twee richtingen uit onder de voet zullen lopen". (Hoofdkwartier van het vijfde leger in Italië, (AP) 12.5).

VRAAGGESPREK VAN ORLEMANSKI MET STALIN.

[In hoeverre de reis van Pastoor Orlemanski een officiële missie is kunnen wij nog niet beoordelen. In elk geval lijkt het ons goed te doen uitkomen, dat Pastoor Orlemanski niet officieel de R.K. Kerk vertegenwoordigt, hetgeen hij zelf trouwens zegt. In zulk een geval moest zeker een officieel communiqué van het Vaticaan of zijn bisschop zijn verschenen. Wat Stalin voor heeft, is ons al evenmin duidelijk, want wil hij toenadering zoeken tot de R.K. Kerk dan zou hij zich eveneens tot de H. Stoel moeten wenden en niet tot een willekeurigen Pastoor. Wat wij publiceeren wordt ons geteleg afeerd door de Associated Press en de katholieke kranten uit de Verenigde Staten, die vermoedelijk wel opheldering zullen geven, zijn nog niet binnen. Als het zover is, zullen wij niet nalaten ten spoedigste haar mening te geven. — Redactie].

Pastoor Orlemanski heeft in Chicago een verklaring afgelegd, waarin hij mededeelde enkele vragen aan Joseph Stalin te hebben voorgelegd, waarop hij de volgende antwoorden van Stalin kreeg:

Orlemanski: Meent u dat het der Sovjetregering voegt de politiek van vervolging en dwang t.a.v. de kaholieke kerk voort te zetten?

Stalin [steeds als weergegeven door Orlemanski in zijn verklaring]: Als pleiter voor vrijheid van geweten en godsdienst beschouw ik zulk een politiek als ontoelaatbaar en uitgesloten.

Orlemanski: Meent u dat samenwerking met den Heiligen Vader Pius XII inzake de strijd tegen dwang en vervolging van de katholieke kerk mogelijk is?

Stalin: Ik denk dat die mogelijk is.

Pastoor Orlemanski zeide, dat hij door middel van een tolk met Stalin gesproken had en wel twee uren na zijn onderhoud met Molotov, dat enige uren geduurd had. Pastoor Orlemanski voegde eraan toe, dat hij als privé burger en niet als vertegenwoordiger van de katholieke kerk noch als gezant van de Verenigde Staten naar Moskou was gegaan. „Ik ben geen communist, zei hij, en ik behoor niet tot een groep of partij. Ik ben gegaan om mijn kerk en Polen te helpen en ik heb prachtig nieuws omtrent Polen, maar dat komt later."

Bij een tweede onderhoud met Stalin bemerkte Pastoor Orlemanski, dat Stalin „zeer democratisch is en zeer openstaat", aldus zeide hij tot den Priester James Lawler, assistent secretaris-generaal van de National Welfare Conference, die zich minder optimistisch had uitgelaten over de Sovjet-regering naar aanleiding van een stuk over Pastoor Orlemanski in Newsweek van 15 Mei. Pastoor Orlemanski zeide hierover: „Critiek zal ons niet baten, wij moeten wat doen en dat heb ik gedaan. Kunt u, Priester Lawler, of welke andere katholiek mij meer vragen of meer van mij verwachten?" (Chicago, (AP) 12.5).

ULTIMATUM AAN DE AS-SATELLIETEN.

De Verenigde Staten, Groot Britannië en Sovjet-Rusland hebben, men kan zeggen, een ultimatum aan vier van de as-satellieten gestuurd, dat ze nu moeten besluiten of ze doorvechten of willen ondergaan met Duitsland. Het ultimatum was gericht tot Hongarije, Roemenië, Bulgarije en Finland. „Thans is er nog tijd om bij te dragen aan de geallieerde overwinning, die thans onvermijdelijk is". Hoewel den satellieten geen beloften gedaan werden omtrent gemakkelijke behandeling, liet het document toch uitkomen, dat elke dag dat zij aan Duitslands zijde blijven, meer vernietigende gevolgen zal meesleepen en ook straffer voorwaarden, welke hun straks zullen worden opgelegd (Washington, (AP) 13.5).

VREDE RUSLAND—ROEMENIË?

Volgens Radio-Algiers zouden volgens onzijdige bronnen vredesbesprekingen gevoerd worden tussen Rusland en Roemenië op grondslag van de verklaring van Molotov. Molotov heeft op 2 April jl. verklaard, dat de Russische invasie van Roemenië geen enkele terreinwinst voor Rusland beoogde (Londen, (AP) 13.5).

ATHLETIEKWEDSTRIJDEN IN KIEW.

In Kiew zijn de eerste athletiekwedstrijden al gehouden. 40.000 Toeschouwers vulden het Dynamo-station, waar ook nog een voetbalwedstrijd werd gehouden (Moskou, (AP) 13.5).

SCHEPEN VOOR PORTUGAL WORDEN AANGEHOUDEN.

Een aantal koopvaardijschepen met steenkool, graan en olie bestemd voor Portugal, zijn door de Britse marine aangehouden. Het is niet onmogelijk, dat zij onder arrest blijven tot de Portugese regering de uitvoer van wolfram naar Duitsland staakt. De officiële uitleg was, dat de schepen door technische redenen vertraging hadden, maar het is duidelijk, dat deze „technische redenen" verdwijnen op het moment dat de uitvoer van vitale materialen naar Duitsland worden gestaakt (Londen, (AP) 13.5).

LEIPZIG EN BRUX AANGEVALLEN.

Noordamerikaanse zware bombardementsvliegtuigen hebben vier enorme fabrieken voor synthetische olie in de omgeving van Leipzig aangevallen en daarna nog een in Brux (Tsjechoslowakije). Dit duidde op een plotselinge veranderen van doelwit in het grote luchtoffensief, dat al een tijd aan de gang is om de Duitse oorlogsmachine lam te slaan voor de invasie begint.

Deze aanval werd uitgevoerd door ongeveer 2000 vliegtuigen, Vliegende Forten, Liberators, escorterende gevechtsvliegtuigen. Het was een klap op het hart van Hitlers gevechtstuig. Volgens Radio-Berlijn vocht men over heel Duitsland met de Luftwaffe om bij de doelen te komen. Latere doelen waren nog de grote Leuna-oliefabriek te Marseburg, 25 km. ten Westen van Peizig, en een andere fabriek, die 20 km. ten Zuiden van Halle gelegen is, e.a. (Londen, (AP) 13.5).

POLEN VERLEENT GRATIE AAN DE JODEN.

President Raciewicz van Polen heeft een besluit van amnestie getekend voor alle Joodse soldaten uit Wit-Rusland en Oekraïne, die door de krijgsraad kortelings veroordeeld waren vanwege desertie. De Britse regering was met dit besluit ten zeerste ingenomen. Den soldaten werd ten laste gelegd, dat zij gedeserteerd hadden om naar het Britse leger over te lopen als gevolg van antisemietisme (Londen, (AP) 13.5).

GEALIIERD COMMUNIQUÉ VAN NAPELS.

„**Op zee:** Gisteren 12 Mei hebben een Britse kruiser, geëscorteerd door torpedojagers vn de Noordamerikaanse vloot bij wijze van steun aan het leger de Appische weg in het gebied van Terracina beschoten alsook het zware vijandelijke geschut in het gebied van Gaeta hetwelk gericht is tegen het vijfde leger. De resultaten waren bevredigend. Het gebied waarin de schepen opereerden werd tevoren door Britse mijnenvegers schoongeveegd.

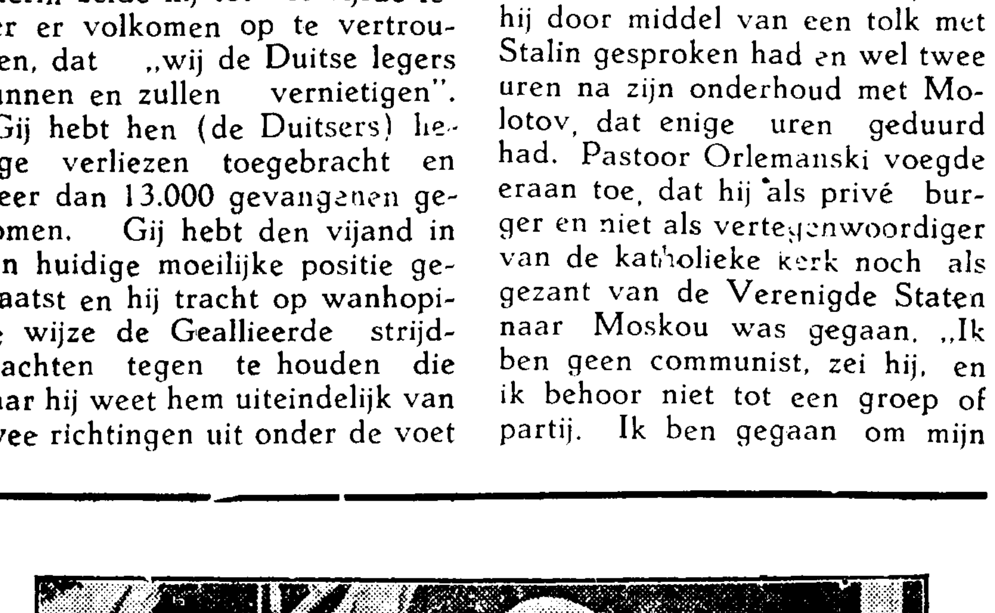
Te land: De aanvallen van het vijfde en achtste leger op de Gustav-linie in de nacht van 11 op 12 veroorzaakten dat men doordrong in de voorste linie van den vijand en er vinden hevige gevechten plaats langs het gehele front dat aangevallen werd.

In de lucht: Gisteren vielen zware bommenwerpers in zeer grote sterkte vele havens en spoorwegcentra in het Noorden en Noord-Westen van Italië aan. In sommige gevallen maakte het weer dat de aanvallen moesten worden gericht op secondaire doelen, doch de resultaten waren over het algemeen goed. Twee der doelen van de dag, Piombino afgelopen nacht wederom aangevallen, San Stefano, werden in de vallen. Middelzware bommenwerpers en gevechtsbommenwerpers vielen doelen vlak achter de vijandelijke linies aan bij wijze van steun aan het leger. Men trof troepenconcentraties, kanonnen en bruggen. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouille-vluchten boven de gevechtslinie. Een vijandelijk vliegtuig werd neergeschoten in de nacht van 11 Mei.

18 Onzer vliegtuigen worden vermist. Slechts een vijandelijk vliegtuig werd gezien overdag. De Geallieerde luchtstrijdkrachten voerden meer dan 2750 enkelvluchten uit (Napels, (AP) 13.5).

De bemanning van een Vliegend Fort, pas terug van een aanval op vijandelijke doelen in Europa, drinkt samen rondom een officier die de foto's van hun bombardement bestudeert. Zij willen de bevestiging, dat hun aanval geslaagd is.

Een Engelse en Noordamerikaanse verpleegster (zie het verschil van de helmen) kouten hier met elkaar achter de frontlinie op het strandhoofd van Anzio.

Het nieuws van vandaag.

Maarschalk Josip Broz, bijgenaamd Tito, heeft zijn strijdkrachten in Joegoslavië in een groot offensief tegen den vijand geworpen om zo de druk tegen de Zuidmuur van Hitlers Europese Vesting nog meer te vergroten. De aanvallen werden voornamelijk geopend tegen de Vardar- en Ibarvalleien, de twee voornaamste ontsnappingsroutes voor de Duitsers die thans in Hellas zitten. Hieruit blijkt weer hoe groot de coördinatie is tussen de Geallieerde strijdkrachten die zich rondom nazie-Europa hebben geschaard. De Russen hebben nog geen offensief geopend en zijn juist bezig verwoede vijandelijke aanvallen in de omgeving van Tiraspol aan de Dnjester af te slaan. Op de Krim kwam het vijandelijk verzet ten einde.

In de campagne om het schiereiland zijn volgens bekendmaking van Moskou 50.000 vijandelijke officieren en manschappen gedood 61.587 gevangen genomen.

In Italië zetten de Geallieerde vijfde en achtste legers de opmars voort tegen een krachtige tegenstand van den vijand. Men heeft reeds verschillende bergstellingen veroverd in de Gustav-linie en enkele dorpen vielen reeds in Geallieerde handen, hoewel een zegsman in het Hoofdkwartier te Napels waarschuwde tegen een al te groot optimisme. Ten Noorden en Zuiden van Cassino komt men ook vooruit, doch de Duitsers in Cassino zelf werden grotendeels met rust gelaten. Er heerste een enorme luchtactiviteit boven Italië. Bijna 3000 vliegtuigen namen hieraan deel maar de Luftwaffe liet zich practisch niet zien zodat hier met recht gesproken kan worden van een Geallieerde beheersing van de lucht.

Ook uit Engeland togen duizenden vliegtuigen gisteren overdag en ook in de afgelopen nacht uit. 2000 Noordamerikaanse vliegtuigen vielen vijf fabrieken voor synthetische olie in Duitsland en ook in Tsjechoslowakije aan. De jagers in de lucht en in hardnekkige luchtgevechten werden er op zijn minst 150 van neergeschoten.

De Noordamerikanen verloren 42 zware bommenwerpers en 10 gevechtsvliegtuigen. In België en Noord-Frankrijk behoorden de rangeerterreinen weer tot de voornaamste doelen, maar de installaties op de Franse kust werden ook niet ongemoeid gelaten.

In de Stille Oceaan is Truk weer enkele malen gebombardeerd en ook Ponape. Noordamerikaanse duikboten boorden weer 14 Japanse schepen in de grond waaronder een torpedojager.

De oorlog en de industriële ontwikkeling in Caraïbië.

ZEE- EN LUCHTVERKEER.

Voedselrantsoenering in Caraïbië bijna niet bekend

Wat de eerste acht. in ons artikel van Dinsdag genoemde vraagstukken betreft, hiertoe werd op 9 October 1941 — dus vóór Pearl Harbour — ter verzameling van gegevens een Caraïbisch Kantoor ingesteld aan het State Department, waaruit op 9 Maart 1942 de Engels-Noordamerikaanse Caraïbische Commissie ontstond.

Wat deze ten aanzien der verschillende vraagstukken gedaan heeft vormt de documentatie van het rapport.

1. De **scheepvaartrouten** werden nagegaan om de onderscheiden eilanden met de nog over zijnde schepen te bedienen. Een schoenercoördinatie werd, vooral door toedoen van Sir Grattan Bushe. Gouverneur van Barbados, geschapen, waaruit de „Emergency Land-Water Highway" ontstond:

Over zee: Kleine stoomschepen en Schoenerdienst a) Florida — Havana, b) Santiago de Cuba — Port-au-Prince, c) San Pedro de Macoris, Santo Domingo — Mayaguez, Puerto Rico, d) Santiago de Cuba — Port Antonio, Jamaica.

Over land: a) vrachtautodienst Port-au-Prince — San Pedro de Macoris, Santo Domingo, b) verbeterde treinverbinding Havana — Santiago de Cuba.

Op deze wijze werd het gevaar van duikboten door uitsparing van vervoer over zee zoveel mogelijk geëlimineerd.

Voordien werden de havens van Florida vrijwel niet gebruikt voor vervoer uit en naar Caraïbië, maar een nadeel was, dat de „Land-Water Highway" te duur was en het vervoer erover tot een minimum beperkt moest blijven, na 1 Augustus 1943, toen het gevaar voor duikboten verminderd was, nam het gebruik ervan dan ook af.

2. Ter verbetering van de **voedselvoorziening** werd al het mogelijke gedaan om eigen productie te stimuleren en zonodig ertoe te verplichten. In Cuba, Haïti, op Barbados, Jamaica en Trinidad werden wettelijke regelingen hiervoor getroffen en elders werd zulks door particulier initiatief ook zoveel mogelijk bevorderd.

De Verenigde Staten besloten overschotten op te kopen voor verspreiding op de andere eilanden, waar eigen productie minder wel mogelijk was.

Wat de suiker betrof bedroeg de totale opbrengst van Caraïbië in 1940 4.835.000 ton¹) (1.4% meer dan 1939), in 1941 daarentegen 4.460.000 (7.7% minder dan 1940). Door regerings-aankoop voeren de Britse eilanden nog het best en toen de Verenigde Staten het import-quotum hiervoor ophieven, bedroeg de totale opbrengst in 1942 5.650.000 ton (27% meer dan 1941), waarvan vooral Cuba, Santo Domingo en Puerto Rico bijdroegen. In verband met gebrek aan bergingsmogelijkheden moesten enkele gebieden zich een limiet stellen bovendien, zodat de totale opbrengst voor 1943 geschat wordt op 4.978.000 ton.

Eigenlijke **voedselrantsoenering** kon, waar zij al nodig bleek, d.i. op de Maagden-Eilanden (U.S.A.) en enkele Britse eilanden, zeer beperkt blijven.

3. Als nooit tevoren werd de eigen industrie der eilanden **opgevoerd**.

Op Cuba werd de **chroom**-industrie verviifvoudigd (Cuba is momenteel de enige chroombron voor de Verenigde Staten). de **mangaan**productie verdubbeld. Ook kwam hier een fabriek voor **auto-banden**.

De **Bauxietproductie** in Brits-Guyana en Suriname werd vermeerderd; ook werd bauxiet ontdekt op Jamaica.

Op Trinidad, Aruba en Curaçao werd de **olie-raffinage** opgevoerd.

De teelt van cryptostegia voor natuurlijke rubber werd in Haïti ter hand genomen, welke te zijner tijd aan ongeveer 100.000 man werk zal geven. Voorts had men daar **sisal, Loefa-sponzen** (voor filters in machines) worden thans in Santo Domingo en op Cuba gemaakt.

Puerto-Rico, dat zijn welvaart geknakt zag, door de onmogelijkheid flessen te krijgen, voor zijn rum, zag een flessen-fabriek van 2 millioen dollar verrijzen.

Op Barbados werd de **cassave**teelt en de fabricage van **zeep** en **plantaardige oliën** ter hand genomen.

Jamaica fabriceert thans voldoende **zeep, olie en margarine** voor eigen behoeften en heeft zelfs een belangrijk overschot voor de uitvoer. De margarine productie werd er van 103.700 pond in 1940 opgevoerd tot meer dan 3.000.000 in 1942, waarvan 850.000, dus 8 maal de hele vroegere productie voor uitvoer bestemd kan worden! De zeepproductie liep op van 5½ millioen in 1940 tot 8½ millioen pond in 1942. Gecondenseerde melk van 103.000 pond tot liefst 3.250.000 pond!

Trinidad kreeg **molens** voor koren, terwijl **copra** en **lucifers** thans in voldoende mate voor eigen gebruik worden gemaakt.

Het eiland Dominica (2× Curaçao: 42.000 inwoners) maakt thans eigen zeep. Antigua (kleiner dan Curaçao: 35.000 inwoners) heeft een fabriek voor „soft-drinks" ten gerieve van de Noordamerikaanse basis, waarbij men slechts vraagt, of dit zelfzuchtige hulp is, omdat het de vraag is, of die straks blijft bestaan, want ook al is de basis voor 99 jaar „gehuurd" zij zal toch wel niet altijd zo sterk bezet blijven als thans: is ons vredesdoel niet de oorlog in de toekomst onmogelijk te maken?

Zelfs Brits Guyana kreeg zijn fabrieken voor **zeep, margarine** en **lucifers**.

De **visvangst**, van belang in verband met het diëet der eilandbevolkingen, maar bij gebrek aan organisatievermogen, energie en conserveringsmethoden nog in een volmaakt primitief stadium, werd toevertrouwd aan de behandeling door de „Fish and Wildlife Service" van het Noordamerikaanse Departement van Binnenlandse Zaken. Uit het rapport blijkt — hetgeen voor

onze Benedenwinden van belang kan zijn — dat de Venezolaanse wateren „bronnen van ongewone beloften" bleken.

Met de Land-Water Highway gepaard ging een bevordering van de handel tussen de eilanden **onderling**, teneinde het Caraibisch gebied als geheel meer onafhankelijk te maken. In dit verband wordt genoemd wat bereikt is tussen de Britse eilanden, Cuba, Haïti en Santo Domingo, terwijl gezwegen wordt van wat een Curaçaose firma uit louter eigen initiatief gedaan heeft om de handel tussen Curaçao en Haïti te bevorderen. Bestaande tariefmuren werden afgeschaft.

Het **luchtverkeer**, nu het vervoer over zee vrijwel opgehouden heeft, is tot enorme ontwikkeling gekomen, waarbij wij onze nationale K.L.M. de erepluim willen geven.

Hoe nuttig al deze uitbreidingen zijn, van hoe groot belang het is de toenadering tussen de Europese, onafhankelijke en Noordamerikaanse gebieden te bevorderen, het feit, dat het **vooral** Noordamerikaans geld en initiatief is, dat hieraan dienstbaar werd gemaakt, stemt in zekere zin tot ongerustheid, maar ook tot zelfinkeer: hadden wij niet al sedert 310 jaren de gelegenheid hiertoe en hebben wij **wat onze** Nederlandse gebieden betreft niet te weinig gedaan, zelfs als wij naar andere Europese en Noordamerikaanse bezittingen zien, waar nog veel minder gedaan werd?

4. Het **convooistelsel** nauw met het onder 1 genoemde vraagstuk der scheepvaart verbonden, — niet het busvervoer van Curaçao, dat wel hopeloos achteraf kwam — werd ingesteld, maar wijselijk zwijgt het rapport over nadere détails.

¹) Bedoeld zijn hier steeds zg. long tons à ± 1016 kg.

Een bom van 500 pond van een Japanse duikbommenwerper ontploft vlak bij de boeg van een Noordamerikaans vliegdekschip, dat scherp gezwenkt is om het projectiel te ontwijken tijdens een aanval op het schip nabij Rabaul.

op het eiland Numfoor en Manokwari. Vermoedelijk zullen zij hier dus tegenstand bieden. Deze bases zijn te beschouwen als bolwerken tegen een doordringen naar het Westen of Noord-Westen van Nieuw Guinea uit. De Geallieerden die dit wel doorzien hebben voeren voortdurend aanvallen uit met hun zware bommenwerpers op Schouten, Numfoor en andere punten. Tot nu toe moesten deze luchtaanvallen echter gemaakt worden van verafgelegen bases, doch nu de Geallieerden in Hollandia een basis hebben met drie grote vliegvelden, worden deze afstanden aanmerkelijk korter. Ook de landtroepen zijn dichter bij het Westen van Nieuw Guinea door de landingen welke op 23 April plaats hadden De Japanners, die naar het Westen vluchten door het woud zijn waarschijnlijk afgesneden door de landingen der Geallieerden in Toraenaai en in Demta, ten Westen van Tanahmerah-baai (Aneta).

Curaçao.

PIUS XII 27 JAAR BISSCHOP.

Heden is het 27 jaar geleden, dat Paus Pius XII tot Bisschop werd gewijd en bekleed werd met de volle waardigheid van het Priesterschap. Het is op deze dag, dat wij alle gelovigen opwekken tot gebed om te bidden voor Zijne Heiligheid den Paus, opdat God Hem in de komende dagen, die van zulk enorm belang zijn voor Europa, de wijsheid en kracht moge geven Zijn hoogverheven ambt naar Gods Wil te vervullen.

CHANDLER OP PUERTO RICO.

Generaal Majoor W. E. Esedd (?), Bevelhebber van het Antillen Departement, en Schout bij Nacht Theodore E. Chandler, Bevelhebber van alle strijdkrachten op Curaçao en Aruba, zijn in Puerto Rico aangekomen voor een kort bezoek. Beiden zijn gasten van Luitenant Generaal George H. Brett, Bevelhebber van het Caraïbisch gebied. (Hoofdkwartier van het Caraïbisch Defensiecommando, (AP) 13.5).

SCHILDERIJEN-TENTOONSTELLING.

Binnen enkele weken zal onder auspiciën van de Curaçaose Kunstkring en de Gouvernementspersdienst alhier een tentoonstelling van 30 schilderijen en 3 beeldhouwwerken worden gehouden van 11 Nederlandse kunstenaars, die thans in de Verenigde Staten wonen. Een en ander is al verscheept. Alles kan eventueel gekocht worden.

DE HEILIGE MAAGD VAN FATIMA.

Morgen om 8.30 uur zullen de Portugezen opgaan ter kerke naar Groot Kwartier om het feest te vieren van de Heilige Maagd van Fatima. De Portugezen hebben in de loop der eeuwen steeds een zeer grote verering gehad voor de Moeder Gods. En in 1917 kreeg deze devotie nog een dieper leven, toen de Heilige Maagd te Fatima aan drie herderskinderen verscheen en opwekte tot gebed en boete.

De wonderbare verschijningen te Fatima brachten geheel Portugal in beweging en in korte tijd werd Fatima de grote bedevaartplaats. Het werd het Lourdes van Portugal.

Reeds vier jaar na de verschijning werd de verering te Fatima officieel door de kerkelijke overheid goedgekeurd onder de titel van Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans te Fatima.

De huidige Paus is een grote stuwkracht in deze devotie en heeft herhaaldelijk aangespoord de Heilige Maagd van Fatima te eren en Haar woorden om gebed en boete op te volgen.

Overal waar Portugezen zijn, bloeit de verering tot Onze Lieve Vrouw. Morgen vieren de Portugezen feest en zij zullen op een biezondere wijze hun Hemelse Moeder eren. Die hun land en volk heeft uitverkoren om wel te doen aan de mensheid.

NEGEN JAAR VOOR AFPERSING GEËIST.

De Officier van Justitie, de Heer Willem F. M. Lampe, heeft **de maximumstraf van negen jaren gevangenisstraf wegens afpersing geëist tegen Raymond Stewart, een Bovenwinder**, in een zaak die aan ruchtbaarheid geen gebrek heeft.

De Rechter in Eerste Aanleg, **Mr. Willem B. J. Aberson, heeft deze zaak behandeld en bepaald dat over veertien dagen vonnis gegeven zal worden.**

Raymond Stewart heeft met dreigbrieven een bedrag van 20.000 gulden pogen af te persen van de familie Max Henriquez-Correa op een manier welke den meest beruchten gangsters van het Noord niet kwaad zou liggen. In een eerste brief dreigde hij het enige dochtertje van den Heer en Mevrouw Henriquez-Correa te zullen ontvoeren indien zij het geld niet zouden geven. Verder dreigde hij met brandstichting en moord van de ouders van Mevrouw Henriquez. Om nog meer aan te dringen belde hij enige malen op en als teken dat de familie instemde het bedrag te betalen kregen zij instructie een advertentie in de dagbladen te plaatsen hetgeen zij ook deden. Steeds deed de man het voorkomen alsof er een hele bende aan het werk ware. In een tweede brief waarschuwde hij de Politie nergens van in kennis te stellen en ook de nummers van de bankbiljetten niet op te schrijven aangezien der familie dag nog meer onheil zou overkomen.

Men was evenwel verstandiger en hield de Politie van alles op de hoogte en alles werd zodanig geregeld dat de misdadiger tenslotte gevat werd.

Mevrouw Henriquez-Correa had bij een der telefoongesprekken evenwel gemeend de stem van den man te herkennen en ook uit zijn aanwijzingen maakte men op dat hij bekend moest zijn met de huiselijke zaken van de familie. Dit was dan ook juist aangezien Stewart er verschillende malen aan huis was geweest en trouwde met een dienstbode van de familie.

Doordat hij verder twee bankbiljetten van 250 gulden wisselde bij Pater Vicarius, bij wien hij als chauffeur in dienst was, kreeg men meer bewijzen in handen en tenslotte moest hij wel bekennen.

Stewart verdedigde zich zelf maar gezien de overtuigende bekentenis en zijn bekentenis was dit van weinig belang in de zaak.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Voetbal 10 uur Dosko A — Tropiaals A: Dosko B — Tropiaals B 15 uur Mobilia — O.L.S.: 16 uur Jong Bonaire — Union Victory Stars.

Juicio: Ecuador — Republiek.

Santa Rosa: C.S.R. — Jong Suriname.

THE FELLOWS OF THE BELLOWS.

Gedurende de maand April 1944 werden door de Raf en de Geallieerden 746 vliegtuigen vernield. Het hoogste verschuldigde bedrag gedurende de maand April is dus ƒ 7.46.

Van Mei 1941 tot en met April 1944 werden er in het geheel 15.263 vliegtuigen vernield.

OFFICIËLE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: Mevrouw R. D. Sintiago—Dorothaal, tijdelijk telefoniste bij de Landsradio- en Telefoondienst op Aruba, vier weken vrijstelling van dienst; P. J. Davelaar, veldwachter op Bonaire, twee maanden binnenlands verlof wegens langdurige onafgebroken dienst, met vergunning dit verlof geheel of gedeeltelijk op Curaçao door te brengen; Mr. C. F. Gronemeijer, Gouvernements-Secretaris in Curaçao, dertig dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting hieraan zes weken buitengewoon buitenlands verlof, met vergunning deze vrijstelling van dienst en dit verlof in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, Canada, Haïti en Santo Domingo door te brengen; W. W. de Regt, geneesheer-directeur van het Rustoord „Groot Kwartier", alhier, een maand vrijstelling van dienst wegens ziekte; J. M. Clemencia, klerk bij het Departement van Openbare Werken alhier, acht en twintig dagen vrijstelling van dienst, ingang 15 Mei 1944; R. P. Miedema, controleur bij de hygiënische dienst op Aruba, zes weken buitengewoon buitenlands verlof en in aansluiting daaraan twee weken vrijstelling van dienst, met vergunning dit verlof en deze vrijstelling van dienst in Colombia door te brengen, ingang 6 Juni 1944.

Benoeming: F. H. L. Doorson, tot tijdelijk agent der Burgerpolitie op Aruba; M. A. H. Wong Lun Hing, tot tijdelijk gouvernementsgeneeskundige alhier en belast met de zuigelingenzorg op Curaçao: G. M. Lourens, tot tijdelijk telegrambesteller bij de Landsradio- en Telefoondienst alhier.

Werkzaamstelling: A. A. Halman, bij de Vreemdelingendienst alhier; Mejuffrouw D. Prins, bij de Militaire Censuurdienst alhier; Mejuffrouw E. I. Rojer en Mejuffrouw C. C. Nieuw, ten kantore van den Districtsmeester van het 2edistrict op Curaçao; E. V. Macheña, als hulpkommies der belastingen alhier; Mejuffrouw E. Arends, ten Ontvangerskantore op Aruba.

Eervol ontslag aan: D. G. Diefenthaler, tijdelijk werkzaam gesteld op het Crisisbureau op Aruba, afdeling Prijszetting en -controle; ingang 1 Juni 1944.

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeijer.

Ons Koninkrijk.

ONTHULLING GEDENKPLAAT.

Omtrent de onthulling van de gedenkplaat in Oranjehaven, het tehuis der Engelandvaarders in Londen vernemen wij nog het volgende:

De plaat is gewijd aan de nagedachtenis van degenen, die vielen op hun vlucht naar Engeland, later gesneuveld zijn voor land of die, aangekomen in Engeland, gevallen zijn in de bevrijding van het vaderland. Hare Majesteit Koningin Wilhelmina verklaarde in Haar redevoering:

Dit ogenblik zal mij steeds in herinnering blijven. Met u breng ik hulde aan degenen wier namen niet op een gedenkplaat vermeld staan. Wij weten hoe droevig de **lotgevallen van velen dezer** jongens geweest zijn, maar wij, die nooit de bezetting hebben doorgemaakt, zullen niet in staat zijn het volle lijden te begrijpen, zelfs indien ons medelijden ons daarbij helpt. Velen dergenen, die uit bezet Nederland naar hier zijn gekomen zullen nooit beseffen wat hun overkomst voor ons betekenschitterend de geest van verzet de. Van hen heb ik goed hoe is, hoe iedereen in Nederland tegenstand biedt. Een paar uren geleden heb ik voor de microfoon herinnerd aan wat de vijand vernield heeft; ik weet hoe gij bezield wordt door een ontembare geestdrift, die gij van Nederland hebt meegebracht en hoe het u moeite kost om het ogenblik van de strijd tegen den vijand af te wachten. Na Hare Majesteit sprak Prins Bernhard, die de vele ontsnapten vroeg hun persoonlijke wensen op de achtergrond te schuiven in het algemeen belang en ten bate van de algemene zaak. Hij vroeg een minuut stilte ter nagedachtenis van de gevallenen. De Gedenkingsplaat is gemaakt naar een ontwerp van den Nederlandsen kunstenaar Willem Oepst en stelt een soldaat voor, die gevallen is onder de Nederlandse vlag. Zij is uitgevoerd in eikenhout. Het onderschrift luidt: Het nagedachtenis van de Engelandvaarders die hun leven gaven voor Koningin en Vaderland (Aneta).

NA DE VEROVERING VAN HOLLANDIA.

Door Cornelis Sluys, Aneta correspondent.

Het opruimingswerk is nog lang niet voltooid in het gebied van Hollandia, al hebben de Noordamerikanen een stevige hou-vast gekregen. De infanterie versterkt de veroverde stellingen en maakt jacht op de franctireurs, waarvan er zeker honderd verborgen zijn in de dichtbij gelegen bergen. Gedeelten van de grote verbindingsweg zijn nog onveilig. Militaire transporten worden bewaakt en geëscorteerd en de marcherende troepen hebben de geweren steeds in de aanslag. Wanneer de soldaten een bad nemen gaan zij in groepen en dan worden schildwachten rondom uitgezet. Kleine groepjes Japanners die honger beginnen te krijgen trachten de voedselopslagplaatsen te bereiken en men weet nooit wat „om het doekje" te wachten staat. De vorige nacht werd ik door machinegeweervuur opgeschrokken; 's morgens merkten wij dat de schildwachten twee Japanners hadden neergeschoten, vlak bij het kamp. Het gehele gebied wordt voortdurend gepatrouilleerd door vliegtuigen en heel de dag vliegen bevoorradingsvliegtuigen af en aan. Zelfs in het kamp, waar ik dit schrijf leven wij nog steeds in de gevechtszone. De meeste soldaten slapen in zelf gegraven holen en staf-officieren hebben tenten, maar een paar gelukkigen, zoals uw correspondent, hebben hangmatten met waterdichte zeilen er over tegen de tropische regen.

Fred Warren — Aneta-correspondent schrijft het volgende:

Nederlands Nieuw Guinea kan nog steeds een slagveld worden, ondanks de geringe toestand van de Japanners in het gebied van Hollandia. Er zijn rapporten binnengekomen, dat de Japanners luchtbases bouwen in het Westen van Nieuw Guinea, vooral rondom Geelvink-baai, Namber

HET VERHAAL VAN EEN OFFICIER.

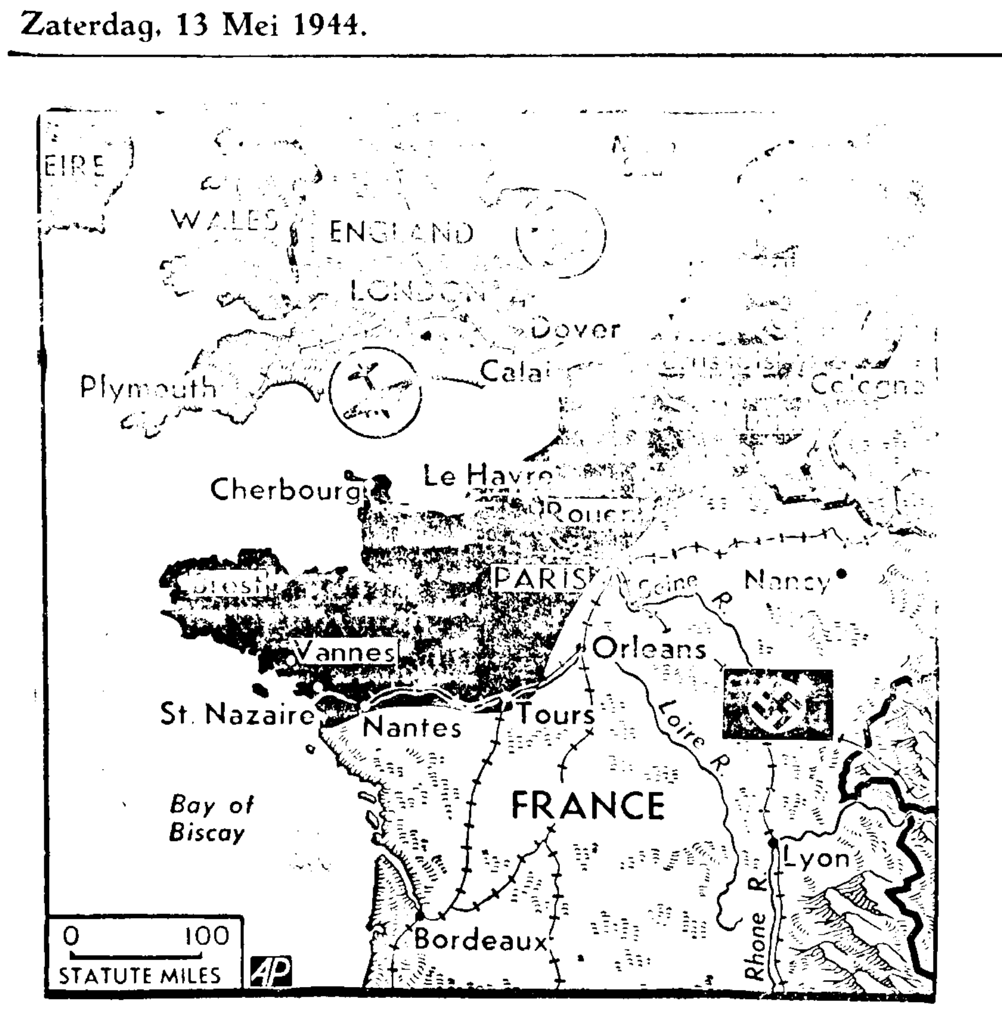
Een Nederlandse vliegerofficier die enkele maanden na de bezetting van Nederland een poging waagde om te ontsnappen en toen faalde is nu in Engeland aangekomen. De eerste poging, die hij met enkele vrienden deed, mislukte door gebrek aan ondervinding. Gestapo-mannen ontdekten de vluchtelingen en zij werden als politieke gevangenen opgesloten onder beschuldiging hulp te hebben willen verlenen aan de vijanden van Duitsland. Zeven maanden bracht hij in de beruchte Scheveningse gevangenis door, waar hij herhaaldelijk landgenoten door de nazies zag mishandelen. Nadien werd hij naar een gevangenis in Duitsland overgebracht, waar alles er op gericht scheen om de opgeslotenen geestelijk en lichamelijk uit te putten. Het voedsel bestond uit onvoldoende hoeveelheden watersoep en brood. Er was niets te lezen; de mannen werden tot harde arbeid op het land en in de bergen gedwongen en moesten stenen opruimen. De vlieger, die een uitstekende gezondheid genoot werd volkomen verzwakt door het gebrekkige voedsel in de gevangenis en verloor een derde van zijn normaal gewicht. Hij vertelde aan een Aneta-correspondent, dat hij dikwijls afval at, die hij op weg naar en van zijn werk vond. „Honger" verklaarde hij, „maakt je tot een varken, rondsnuffelend naar iets eetbaars en ik pakte dikwijls afval op, wreef er het vuil, dat er van buiten aankleefde, en at het. Hij verloor snelheid van beweging en toen hij een trein aan het laden was en een deur brak, had hij de kracht niet meer om op tijd weg te springen en werden alle vijf de tenen van een voet verpletterd. Na twee jaar gevangenisstraf keerde hij naar Nederland weer, waar hij „onderdook" om tenslotte in Engeland aan te komen. (Aneta)

DANKBETUIGING.

Bij deze betuigt ondergeteekende, ook namens de Z.E. Paters, zijn oprechten dank aan allen, die hebben bijgedragen tot het welslagen van den ziekendag in de H. Familiekerk, in het bijzonder aan het bestuur van het Roode Kruis, Transport Colonne en Verpleegsters, de Zusters van het Wit-Gele Kruis, en zij die met auto of anderszins zijn te hulp gekomen.

Pastoor Th. H. Exler, O.P.

Het zwarte deel op deze kaart toont de zone van ongeveer 160 kilometer breedte van Keulen tot de Golf van Biscaye. Volgens een zegsman van het Britse Ministerie van Economische Oorlogvoering hebben Geallieerde bombardementen de spoorweg-faciliteiten zodanig ontwricht, dat Duitsland nog moeilijk of in het geheel niet meer troepen per spoor kan verplaatsen in dit gebied.

De Kroniek der Victorie.

10 Mei — De Russen veroveren Sebastopol.

11 Mei — De Geallieerden openen het offensief in Italië.

* * *

Een campagne werd ten einde gebracht en een nieuwe geopend in de week die achter ons ligt maar die behalve deze twee gebeurtenissen en het geweldige lucht-offensief tegen de Europese Vesting weinig nieuws bracht dat de polsen sneller kloppen deed.

Op de Krim was het dat de Russen alle tegenstand van de Duitse en Roemeense strijdkrachten braken met de verovering van Sebastopol in een bestorming, welke nauwelijks drie dagen duurde en de schade in deze grote vlootbasis nog groter maakte dan zij reeds was.

In de omgeving van de vlootbasis wordt misschien nog wel gevochten maar wij kunnen gerust zeggen, dat de Krim geheel gezuiverd is van den vijand en de twee Russische legers, die erin gewikkeld waren, vrijgekomen zijn voor andere fronten, of liever gezegd, voor andere sectoren van het enorme front dat zich over duizenden kilometers uitstrekt dwars door de landen van Oost-Europa. Aan deze Oostwal van Hitlers Europese Vesting vinden nu schermutselingen plaats en worden van weerszijden voorbereidingen getroffen voor de slag, die naar verwachting in omvang alle zal overtreffen die tot nu toe tussen het Rode leger en de Wehrmacht gestreden zijn.

Het kan niet lang meer duren of de stilte zal daar gebroken worden zoals zij dezer dagen reeds gebroken is in het Zuiden van Europa toen Generaal Alexander zijn vijfde en zijn achtste leger tegen de Gustav-linie wierp in een poging de strijdkrachten van Maarschalk Albert Kesselring terug te drijven naar het Noorden en uiteindelijk Rome te bevrijden van den overweldiger.

De militaire deskundigen zeggen, dat de strijd in Italië echter niet meer dan een afleiding zal zijn voor de invasie die elders in Europa zal plaats vinden, voornamelijk in het Westen, maar mogelijk ook in het Zuiden van Frankrijk en in de Balkan. Want door zijn betrekkelijke smalheid biedt het Apennijnse schiereiland goede kansen van verdediging aan den vijand, terwijl nog rekening gehouden moet worden met de lange bergketen, welke zulk een grote hindernis vormt voor de legioenen gelijk in de strijd om Cassino zo duidelijk is gebleken.

Alexander zal natuurlijk eerst de Gustav-linie en de daarachter liggende Hitler-linie moeten doorbreken om de afleiding zo groot mogelijk te doen zijn, want het doel van deze Duitse verdedigingslinies is juist om zo min mogelijk strijdkrachten te wijden aan de verdediging van het Italiaanse front. Dat hij hierin slage is de hoop van alle Verenigde Landen maar in het bizonder hoopt de beschaafde wereld dat Rome, de Eeuwige Stad, eindelijk uit de greep van dien niets ontziende booswicht zal worden losgewrongen. Het belang van het Geallieerde standhoofd bij Anzio zal dan ook moeten blijken als Alexander er eenmaal in geslaagd is de hoofdlinie des vijands te breken.

Wekenlang vóór de opening van de aanval hebben de Geallieerde luchtstrijdkrachten het tot haar taak gesteld de spoorwegverbindingen met het Noorden te ontwrichten en te verbreken. Ook motorverkeer werd herhaaldelijk aangevallen. Nu kan deze luchtactie haar volle resultaten afwerpen omdat de Duitse troepen aan het front het zullen moeten doen met minder dan waarop zij gehoopt hadden.

Zoals in Italië de spoorwegverbindingen gekastijd werden, zo wendt de Geallieerde luchtmacht in West-Europa haar pogingen aan tegen het spoorwegnet waarbij natuurlijk in de eerste plaats de spoorwegcentra onder handen worden genomen. Wij hebben in de afgelopen week meegemaakt, dat 20 rangeerterreinen binnen 24 uren tijds zijn aangevallen en als wij de berichten uit Londen mogen geloven dan is in een strook van 160 kilometer langs de kust de vijand niet in staat per trein zijn troepen te verplaatsen. Er is meer dan 125.000 kilometer aan spoorbanen in Frankrijk, België, Nederland en Duitsland, maar het meest belangrijk is de lijn, die van de monding van de Loire aan de Golf van Biscaye in Noordoostelijke richting loopt door Parijs, België en Duitsland naar Berlijn. Het is niet de enige route die de Duitsers kunnen gebruiken om versterkingen te voeren naar hun kust-defensies maar het is de beste. Deze lijn is het ook, die het grootste gewicht van de bommen heeft gevoeld.

De grote vraag is natuurlijk welke verdedigingsplannen het Duitse Hoofdcommando heeft. Wat zijn de geheimzinnige militaire installaties op de Franse kust die zo hardnekkig door de Geallieerde vliegtuigen zijn aangevallen?

Hebben de Duitsers misschien een krachtige linie ver binnen Frankrijk en de Lage Landen aangelegd? Dit alles zal moeten blijken wanneer de aanval komt en gelijk de Duitsers grotendeels gissen naar de plannen der Geallieerden zo kunnen wij ook grotendeels gissen naar de plannen der Duitsers.

Een feit is echter, dat De Geallieerden ook binnen de vijandelijke veste hun helpers zullen hebben. In Frankrijk alleen zijn er 16 organisaties, een nu reeds man sterk, die wachten op het teken dat D-Dag zal zijn aangebroken. Zij hebben reeds uitgebreide sabotage verricht. Een speciale handleiding werd er in Frankrijk voor uitgegeven. „Maak dingen" — zo zegt de handleiding — „die niet passen — bouten en schroeven die te groot of te klein zijn".

Het ondergrondse leger is echter zeer slecht bewapend. Er op de twintig man heeft slechts een behoorlijk wapen. Maar gedurende de laatste maanden hebben de Geallieerden op aandringen van Generaal De Gaulle meer wapenen gezonden dan tot dan toe het geval was. Een bewijs, dat de vijand beducht is voor een actief verzet achter zijn Westwal is het feit, dat Maarschalk Erwin Rommel, die naar men zegt de Opperbevelhebber is over de strijdkrachten die de invasie moeten tegengaan, aan Berlijn heeft gevraagd om een gouwleider voor Frankrijk te benoemen met speciale politiële machten. Rommel vertrouwt dus niet eens de mannen van Vichy, die toch zeker weten dat zij bij de Geallieerden geen genade zullen vinden gezien de terechtstelling van Pierre Pucheu en anderen, en volgens de geruchten zou zelfs de oude Maarschalk Pétain in een kasteel nabij Parijs zijn ondergebracht.

Intussen heeft Generaal Eisenhower zijn organisatie gereed om het bestuur in de veroverde gebieden van Duitsland en eventueel ook in de bevrijde gebieden van de bezette landen over te nemen, hoewel de regeringen van deze landen — ook van Noorwegen — haar eigen organisaties gevormd hebben om direct met het herstel van de mismaakte toestand te beginnen.

De moeilijkheden die de Geallieerden hierbij zullen ondervinden zullen ongetwijfeld uitermate groot zijn, groter misschien dan men zich thans kan indenken. Wij zullen hierop echter nog niet vooruitlopen doch eerst afwachten tot de invasie is aangebroken en of zij zal slagen.

WERELDNIEUWS.

DE DUITSE VERLIEZEN OP DE KRIM.

Het Sovjet-Informatiebureau maakte bekend, dat meer dan 20.000 vijandelijke troepen gedood werden in de uiteindelijke slag om Sebastopol in de opruimings-operaties aan het uiterste punt van het schiereiland, welke als beëindigd kunnen worden beschouwd. In de gehele campagne om de Krim hebben de Duitsers en Roemenen een totaal van 111.587 manschappen aan doden en gevangenen verloren, aldus maakte het Bureau bekend. Van 8 April tot 12 Mei werden meer dan 50.000 vijandelijke officieren en manschappen gedood en 61.587 gevangen genomen. In de laatste phase van de campagne alleen werden 24.361 manschappen gevangen.

De vliegtuigen en schepen van de Russische Zwarte Zeevloot brachten in totaal 191 schepen tot zinken van 8 April tot 12 Mei, waaronder 69 transporschepen en 56 snelle landingsvaartuigen. De verklaring specificeerde een grote hoeveelheid oorlogsmateriaal welke vernield of veroverd werd in de onderneming welke vijf weken duurde. (Londen, (AP) 1.5).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 12 Mei sloegen onze troepen op het bruggehoofd op de rechteroever van de Dnjester ten Noord-Westen van de stad Tiraspol de herhaalde aanvallen af, welke gedaan werden door grote vijandelijke strijdkrachten van voetvolk en tanks.

Hevige verliezen werden den vijand toegebracht in manschappen en materiaal. Als gevolg van twee dagen van hardnekkige gevechten hebben onze troepen 20 vijandelijke tanks vernield en ontwricht. De vijand verloor alleen in doden meer dan 4000 officieren en manschappen.

Op de Krim hebben de troepen van het 4e Oekraïne-front de uitroeiing van de resten der vijandelijke troepen in het gebied van de Kaap Khersones volledig beëindigd. Er vonden geen belangrijke veranderingen plaats in andere sectoren van het front.

Op 11 Mei vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 45 Duitse tanks. 32 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur. In de nacht van 11 op 12 Mei hebben onze lange afstands vliegtuigen een massa-aanval gedaan op het spoorwegknooppunt Lublin. Concentraties van vijandelijke tanks en militaire opslagplaatsen werden gebombardeerd. Er werden grote branden gesticht bij het spoorwegknooppunt. In het gebied der opslagplaatsen dat ongeveer in het centrum van het spoorwegknooppunt ligt, vonden verschillende grote ontploffingen plaats. Twee onzer vliegtuigen keerden niet terug naar hun vliegvelden" (Moskou, (AP) 13.5).

TITO VALT AAN.

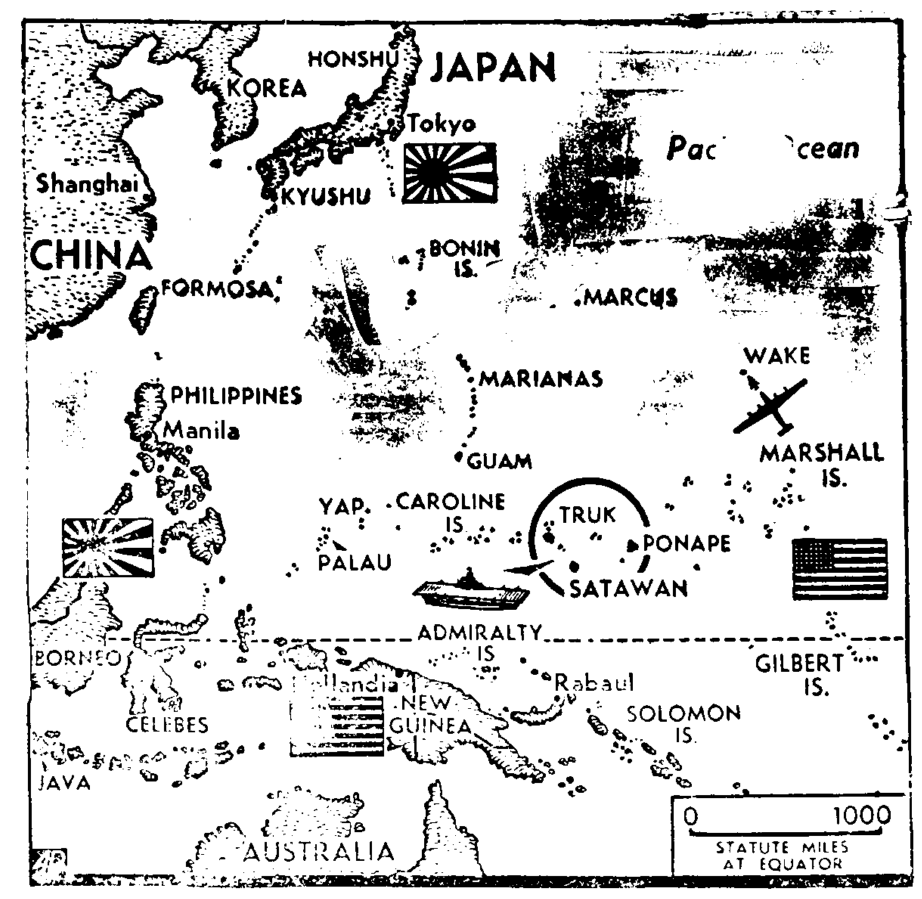
De Joegoslavische autoriteiten in het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels hebben bekend gemaakt, dat de patriottische strijdkrachten van Maarschalk Josip Broz (Tito) een groot offensief geopend hebben als deel van de Geallieerde bestorming van Europa. (Dit bericht werd blijkbaar geheim gehouden in afwachting van het Geallieerde offensief in Italië.) De Joegoslaven zeiden, dat de troepen van het Bevrijdingsleger de aanvallen openden tegen de Vardar- en Ibar-valleien — de twee voornaamste ontsnappingsroutes voor de Duitse troepen, die zich thans in Hellas bevinden. Intussen zouden Helleense patriotten vier Duitse divisies in dat land in gevechten gewikkeld houden (Napels, (AP) 13.5).

DUITSE ZENDSTATIONS ZWIJGEN.

Alle Duitse zendstations verdwenen hedenmorgen om 9.55 uur uit de aether, waardoor te kennen werd gegeven, dat de Geallieerde vliegtuigen wederom boven het Europese vasteland verschenen zijn (Londen, (AP) 13.5).

AANVAL OP DE CAROLINEN.

De Noordamerikaanse marine heeft medegedeeld, dat bombardementsvliegtuigen vijandelijke installaties van zeker wel een vier verschillende Japanse bases op de Carolinen hebben aangevallen (Washington, (AP) 13.5).

Vliegtuigen van een Noordamerikaanse vlootmacht, die de landing te Hollandia steunden, vielen later Truk aan, terwijl oorlogsschepen de omliggende vijandelijke bases te Ponape en Satawan in de Stille Oceaan bestookten. Zware bommenwerpers bombardeerden Wake. De aanvallen worden op dit kaartje aangetoond door het getekende vliegdekschip en vliegtuig.

JAPANNERS SNIJDEN SPOORLIJN DOOR.

Het Chinese Hoofdcommando heeft erkend, dat de Japanse strijdkrachten uit Sjansji de Lunghai spoorlijn hebben doorgesneden op ongeveer 80 kilometer 80 kilometer ten Westen van Loyang waardoor de hoofdweg voor een terugtocht der Chinese troepen in Honan is afgesneden. (Tsjungking, (AP) 12.5).

JESAJA 16 : 4.

„Laat mijne verdrevenen onder u weerkeren, wees gij hun een schuilplaats voor het aangezicht des verstoorders, want de onderdrukten heeft een einde" (Jesaja 16 : 4).

Een Amsterdamse boekhandelaar, die een kaart met bovenstaande bijbeltext in zijn uitstalkast zette, werd door De Storm, het orgaan van de elite-garde van de nazies in Nederland, aangeklaagd. Volgens De Storm was het een opwekking om Joden te verbergen (newc).

VICARIUS-GENERAAL DER JEZUIETEN GEKOZEN.

Pater Norbertus de Boynes S.J., is gekozen tot waarnemend generaal der Jezuïeten tot de officiële verkiezing van een nieuwen generaal kan plaats vinden.

Pater de Boynes is 24 Augustus 1870 te Seez (dept. Orn. Frankrijk) geboren, trad in 1888 bij de Jezuïeten, studeerde in het noviciaat te Kantelberg (Engeland), werd priester gewijd in 1902, deed zijn eeuwige geloften in 1906, was Visitator in de Verenigde Staten, China, Klein Azië. Sedert 1923 was hij als assistent aan het generalaat verbonden. Hij was de oudste der assistenten.

Laatste Nieuws.

— **Noordamerikaanse** duikboten hebben weer een Japanse torpedojager en 13 koopvaardijschepen in de wateren van de Stille Oceaan tot zinken gebracht.

— **Radio-Berlijn** zeide dat volgens berichten uit Sjanghai de Japanners Lusjan, de zetel van het bestuur van de provincie Honan, hebben bezet. In Lusjan was ook het hoofdkwartier van het Chinese 32e leger. Lusjan ligt op ongeveer 100 kilometer ten Zuiden van Loyang, waaruit zou kunnen worden opgemaakt, dat het Japanse offensief zich heeft uitgebreid.

— **De Noordamerikanen** in de Garigliano-vallei van Italië hebben de Damianoheuvel verovera alsook de heuvel 316. Voorts werd de stad Ventosa bezet en de stad Ceravoli ten Noorden van Damiano. De Geallieerde troepen vechten aan de overzijde van de rivier de Rapido vlak voor de Duitse linies. Ten Noorden van de Noordamerikaanse sector hebben de Franse troepen in bloedige gevechten de 775 meter hoge top van de Monte Faito veroverd. Zij bewegen zich voort naar de volgende heuvelstellingen. Na de berg te hebben genomen, sloegen de Fransen twee zeer hevige vijandelijke tegenaanvallen af. Het Geallieerde vijfde leger alleen heeft reeds meer dan 200 gevangenen genomen binnen de eerste vijftien uren van het offensief. Aan de Adriatische sector en op het strandhoofd van Anzio bleef het kalm. Een commentator van het leger was van mening, dat de Geallieerden voor een belangrijke verrassing zorgden bij de aanval om de Gustav-linie te doorbreken.

— **De vroegere** President van Bolivia, Enrique Peñaranda, die zich buiten zijn land bevindt, verklaarde te Arequipa, dat de huidige Boliviaanse regering haar politieke gevangenen martelt. Hij deed een beroep op het Internationale Rode Kruis om een onderzoek hieraar in te stellen. Peñaranda verklaarde, dat de regering te La Paz „Gestapo-methoden" gebruikt, waaronder de castor-olie-methode, tegen sommigen der vroegere cabinetsleden en generaals van het leger.

— **De Britse** Admiraliteit maakte bekend, dat Britse lichte vlootstrijdkrachten gisteren in offensieve tochten langs de Franse kust een klein Duits convooi aanvielen. Twee vijandelijke schepen werden in brand gezet en twee andere werden beschadigd. Alle Britse schepen keerden veilig naar hun haven terug. Er was een klein aantal slachtoffers en de schepen kregen enige schade aan de bovenbouw.

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Op het kantoor der Kamer liggen voor belangstellenden ter inzage, offertes betreffende: filterdoeken, zeildoek met monsters, generators, dieselmotoren, „insecticides" en „disinfectants".

Kent gij uw kleuter?

IX.

DE PERIODE VAN NAVOLGING.

We hebben eerst het schreiende kindje en daarna den brabbelaar in zijn wiegje bestudeerd. In de 8ste, 9de, of 10de maand gaat de kleine weer een nieuwe curbus volgen en treedt in de periode van navolging: nu door het brabbelen de spraak-elementen voldoende geoefend zijn, gaat hij zich toeleggen op de imitatie van de taal.

Het spontane spreken gaat aan het nazeggen vooraf.

Zeer eigenaardig is, dat het spontane spreken van klanken voorafgaat aan de nabootsing; we zouden juist andersom verwachten. Toch hebben de onderzoekingen aangetoond, dat de nabootsing volgt op het spontane spreken en er niet aan voorafgaat. Ja vaak kan het kind klanken, die het zelf uit eigen bewegingen heeft voortgebracht, toch niet nazeggen bijv. woorden zoals „papa" of „ada". Dit komt vooreerst hier vandaan, dat de kleuter helemaal geen verband ziet tussen de klanken, die de stem van den volwassene voortbrengt en die van zijn eigen stem. Dikwijls is er ook gebrek aan belangstelling. Het kindje interesseert er zich op dat ogenblik niet voor en gaat doodgewoon niet in op de bemoeiingen van den andere.

De tijd van het nabootsen is verschillend.

Soms begint het nabootsen zonder dat een langer brabbelstadium is voorafgegaan; dit schijnt zelfs regelmatig het geval te zijn bij kinderen, die achterlijk zijn. Bij sommige kleuters zijn de twee perioden gescheiden door een kort tijdsverloop waarin zij zo goed als volledig stom zijn. in ieder geval lopen de praestaties bij het navolgingstijdperk zeer uiteen.

Maar tekenen van ongerustheid zijn er niet spoedig omtrent de begaafdheid van Uw kind. Ook zij men voorzichtig en niet te voorbarig uit de vroegrijpheid van het spreken conclusies te trekken, dat de kleine een buitengewoon verstandig kind zal worden. Dikwijls streven kinderen, die langzaam waren bij het nabootsen, op latere leeftijd hun voorlijke soortgenoten voorbij.

Papa en mama.

Meestal worden de klanken, die het gemakkelijkst gebrabbeld werden, ook met de minste moeite geïmiteerd en hiertoe behoren wel allereerst de woorden „Papa" en „mama". Dit komt zeker ook wel hier vandaan, omdat zij uit de gemakkelijke lipletters en uit de licht te maken „a" opgebouwd zijn. In ieder geval komen deze woorden in onnoemelijk veel talen voor nl. „papa, ada, tata, ata" voor het woord vader en „mama, nana, ama, ana" voor het woord moeder.

Neiging tot reduplicatie.

Maar de kleine is niet tevreden met gewoonweg „pa" of „ma" te zeggen; het moet de klanken bijna altijd tweemaal zeggen. Niet alleen papa en mama, maar ook: „baba, nana, dada, wawa, gaga". (Vergelijk hiermee eens de overeenkomst met de papiamentse taal; voor een linguist is hier een terrein voor vergelijkende studie om van te smullen!) Waarschijnlijk spreekt hier de wet van traagheid ook een woordje mee: we zouden hier te doen hebben met een soort inertie, die bij den volwassene minder is, omdat hij geleerd heeft remmend op deze bewegingsprocessen in te grijpen.

Ook nabootsing van geluiden.

In ons vorig hoofdstuk zagen we al, hoe nu ook het gehoor beter geoefend is door gehoorindrukken, maar daarvan wil de kleine dan ook ten volle profiteren. Vandaar begint hij zich levendig te interesseren voor allerlei geluiden zoals: speelgoed, dat lawaai maakt, piepende poppetjes, rammelaars, ratels; dat alles geeft hem een intens genoegen. Kranten worden verscheurd, op de tafel wordt hard met een lepel geslagen, want dat geeft allemaal geluid. En dit spelletje wordt eindeloos herhaald tot een orenweelde voor den dreumes, maar dikwijls tot grote ergernis van den volwassene.

Ook wordt alles, wat het oor bereikt, zo goed mogelijk geïmiteerd zoals: het geratel van instrumenten, naaimachine, aflopen van een wekker.

Ach wat! Ah Herejé.

Maar ook wordt dikwijls op koddige wijze de toon der conversatie van grote mensen nagedaan. Als de kleine goed gemutst is, dan hoort men hem uit zijn wiegje de toon van een samenspraak imiteren, b.v. eerst brabbelzinnetjes met een vraagtoon, dan vlak daarop gebrabbel met een beslist antwoord. Stern schrijft over zijn éénjarig meisje Eva het volgende in zijn dagboek:

„Eva is buitengewoon levendig en kouterwaalst lange verhalen, die aandoen als een vreemde taal; zo vol uitdrukking zijn zij. Daarbij heeft het de schijn, dat ze aan een bepaalde persoon iets wil mededelen. In haar brabbeltjes klinken dikwijls bekende namen. Zo hoort men iets, dat lijkt op Hilde (het oudere zusje) en Else (de kindermeid). Klanken, die haar vaak worden voorgezegd zoals ja, ja, worden op dezelfde toon door haar herhaald en behoren tot haar gewone repertoire. Het zelfde geldt voor de nog zinloos nagesproken, maar zeer koddig klinkende woorden: „ach wat" en „Ach Herejé."

Dressuur is ook een voortrap voor de taal.

Tenslotte moeten wij nog wijzen op de africhting of de dressuur. Hiermee bedoelen we het reageren op bepaalde uitnodigingen zoals „geef" „kom" etc.

Een bekend kunstje is b.v. als men vraagt „Hoe groot is Jantje". dan brengt de kleine de handjes boven het hoofd. In het begin is deze dressuur niets anders dan associatie tussen de woorden van den volwassene en zekere bewegingen; hetzelfde zoals ge uw hondje kunt leren rechterpoot te geven of door een bepaald geluid het op kunt wekken achter een varken te jagen. Bij het klinken namelijk van de bekende woordjes gaan de armpjes naar boven louter mechanisch.

Maar let wel: de woorden zelf verstaat de kleine nog niet. Door Professor Tappelot werd dit ook experimenteel bewezen. Als hij in het Duits vroeg: „Waar is het venster" gingen de bewegingen van zijn kind naar het raam. Toen hij later op dezelfde toon de vraag in het Frans stelde: „Oû est la fenêtre", deed de kleine precies hetzelfde. Dus het kind verstond niet de woorden, maar wel de uitnodigingen. Doch langzaam komt ook hier verandering: de kleine gaat op de duur begrijpen, dat de gesproken opwekking hem iets te vertellen heeft, dat ze het signaal is om een bepaalde handeling uit te voeren. En dat is de grote waarde, die de dressuur heeft voor de taal.

p. B. A. Schipper.

Luitenant Robert H. Pendlebury (links), een officier van de Australische marine, bewaakt deze halfnaakte Japanse gevangenen, terwijl Majoor Jo R. Bogue (rechts) van Sioux City, Ia., hen in ogenschouw neemt te Aitape, Nieuw Guinea.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

Beleefd verzoek ik u mij enige plaatsruimte te willen afstaan om den onder initialen schrijvenden Heren v.d. A. en C. in uw geëerd blad van 8 dezer, te antwoorden.

Op de eerste plaats zou ik deze Heren er aan willen herinneren, dat mijn artikel „Nederlanders in Frankrijk betrof. Ik had het niet over Spanje noch over Jamaica.

Jammer nam de Amigoe di Curaçao het eerste deel van mijn artikel niet op; daarin stond dat de Heer van den Arend (v.d. A.?) in Toulouse op het Nederlands „Office" werkzaam was en een behoorlijke kamer in het centrum der stad betrok. Hij had dus zeker niet te klagen!

Ik zou den Heren verder willen aanbevelen het zeer interessante artikel van den Heer Coelho te lezen in Neerlandia, het zojuist verschenen Maartnummer van het Algemeen Nederlands Verbond. Niet alleen ondergetekende, doch talloze Nederlandse vluchtelingen kunnen de juistheid van genoemd artikel getuigen.

Het spreekwoord „Wiens brood men eet, diens woord men spreekt" komt hier duidelijk tot zijn recht.

De honderden Nederlandse vluchtelingen uit de Charente en Haute Garonne (het departement waar de Heer van den Arend woonde) waren allen ontevreden over de Nederlandse autoriteiten met uitzondering van Kolkman te Perpignan en Testers te Toulouse. Ik heb documentatie over de rest, die alleen dictatortje speelden. Als ik dankbaar ben, ben ik het God, die mijn vrouw en mij met een kleine groep deed ontkomen. In Spanje was het veel beter. Voor de autoriteiten in Frankrijk was een soms niet anders dan een bron van inkomsten. Den Nederlandsen autoriteiten in Spanje ben ik dankbaar.

Nu ik over Spanje spreek, wil ik graag mededelen, dat ik den Nederlandsen autoriteiten zeer dankbaar ben voor hun gewaardeerde hulp en vooral voor de wijze waarop die hulp werd verstrekt. Vóór het verlaten van Spanje moesten alle vluchtelingen een schuldbekentenis tekenen voor latere terugbetaling van genoten hulp en reiskosten naar Jamaica, waar wij in een Engels kamp kwamen!

Ook voor het verlaten van Frankrijk moesten wij een schuldbekentenis tekenen in U.S. Dollars voor genoten hulp. Wie niet accoord was en niet tekende, kon niet vertrekken!

De Heer Van den Arend schijnt Frankrijk werkelijk niet te kennen, hoewel hij lang te Parijs gewoond heeft. Inderdaad is de Parijzenaar niet te vergelijken met den provinciaal. Hartelijkheid en gastvrijheid vindt men meest in Noord-Frankrijk en in Parijs. In de rest van Frankrijk was de vreemdeling altijd en overal reeds vóór de oorlog ongewenst. Men hield niet van hen; in tegenstelling met landen als Nederland, Zwitserland, Spanje en sommige andere landen: Uitgezonderd zijn natuurlijk plaatsen als Nice, Monte Carlo, Aix les Bains enz., waar men op de vreemdelingen aangewezen is en waarvan deze plaatsen eigenlijk leven.

In ons dorp Confolens kwamen eens twee Nederlandse dames aan, die uit Nederland waren gevlucht. De Franse „passeur" die haar over de demarcatielijn had geholpen, had de dames totaal beroofd en zij kwamen zonder geld aan. Wij hebben voor deze mensen een collecte gehouden onder de vluchtelingen.

De Heer Van der Sluys kwam onverrichter zake uit Lyon terug omdat hij niet genoeg geld had om den Fransen te geven om over de Zwitserse grens geholpen te worden. Honderden andere voorbeelden zijn nog voorhanden, waaruit blijkt dat alleen voor geld, voor héél veel geld de Fransen hulp verstrekten aan vreemdelingen.

Talrijke Fransen beschouwden de ondergang van Frankrijk als een „fait accompli". Hun zaken gingen beter dan ooit te voren. Ware het niet dat de meesten hunner een zoon of broer als krijgsgevangene in Duitsland hadden, ze waren volmaakt tevreden geweest.

Natuurlijk zijn niet alle Fransen zo, maar een goed deel was al flink vergiftigd door de propaganda van Vichy. Ik ben er ook van overtuigd, dat de Fransen in het bezette gebied veel en veel meer geleden hebben dan de Fransen in het toentertijd onbezette gebied.

Deze mensen hebben inderdaad niets van de oorlog gemerkt! Alleen zagen zij hun zaken beter gaan en het geld zich in hun kasten opstapelen door de komst van duizenden vluchtelingen, die nu hun klanten werden. Haal ik nu 42 millioen mensen door het slijk als ik enige feiten opsom, die sommige mensen niet prettig vinden te horen?

Ph. van Leeuwen.

(Van redactiewege ingekort. Ingezonden stukken moeten zo kort mogelijk zijn, anders is er werkelijk geen plaats voor — Red.)

AALMOEZENIER MOMMERSTEEG.

Aalmoezenier Piet J. M. H. Mommersteeg is als raadsman toegevoegd aan de Nederlandse afvaardiging op de Internationale Arbeidsconferentie (ncwc),

ARUBA

EEN NIEUW SPORTPARK.

Het is groot feest geweest op Santa Cruz. De regen was opgehouden en een ieder toog op naar het nieuwe sportterrein, dat heel mooi ingericht is naast het Aurora-theater. Afgezet met mooie koko'spalmen, het speelveld goed effen gemaakt en besproeid met olie om het opwaaien van de stof tegen te gaan, maakte het geheel een zeer nette indruk en naar onze mening is het nieuwe sportterrein een aanwinst voor de sportbeoefening op Aruba, in het bizonder voor Santa Cruz. Boven de ingang is met mooie oranje-letters „Jong Holland-Sportpark" aangebracht.

Met trommelgeroffel en trompet, kwam omstreeks 14½ uur een grote optocht van de Fraterschool af. De Katholieke Verkenners vooraan, de Methodisten-verkenners, de welpen, de meisjes van sportvereniging Victoria, idem van Jong Holland, de voetballers van Vulcania, van San Nicolaas Juniors, van Hollandia en tenslotte van Jong Holland. De hele optocht marcheerde het sportterrein binnen en luid klonk de toejuiching van het publiek dat in het sportpark was samengekomen.

De eerste wedstrijd van de middag begon onder leiding van Juan de Dios Arends. Een korfbalwedstrijd tussen Victoria en Jong Holland. De speelsters van Victoria zijn wel gewoon beter te spelen dan op die middag; Jong Holland was op haar best, en hoewel Victoria technisch veel beter was dan Jong Holland, was het resultaat 1 — 0 voor Victoria.

Het volgende nummer was een voetbalwedstrijd tussen San Nicolaas Juniors en Vulcania. Hiervan kan alleen gezegd worden dat San Nicolaas Juniors uitstekend speelde en een verdiende overwinning van 1 — 0 behaalde. De scheidsrechter N. T. Hilhorst was zeer goed.

Ondertussen was Frère Andreas met zijn Harmonie „St. Michiel" aangekomen en luisterde het feest op met enige muzieknummers.

De laatste wedstrijd was tussen Hollandia en Jong Holland. De eerstgenoemde club was in het spel steeds de meerdere van haar tegenpartij. Vreemd dat het aantal doelpunten zo laag gebleven is. De uitslag was 2 — 0 in het voordeel van Hollandia.

De bekende Referee Lugthart leidde de wedstrijd zeer goet.

Na de wedstrijden, verzamelden allen zich voor de ere-tribune waar drie mooie bekers stonden, welke door het bestuur van Jong Holland beschikbaar waren gesteld voor de wedstrijden van deze middag. De Heer C. A. Eman, Voorzitter van Aruba Voetbal Bond sprak enige toepasselijke woorden ter felicitatie aan Jong Holland met haar nieuwe sportterrein en aan de overwinnaars van de middag met het behaalde succes, en reikte aan ieder der overwinnende ploegen een beker uit.

Vele hoera's klonken ter ere van elkaar en het grote feest van Jong Holland Sportpark was geëindigd.

ONS KONINKRIJK.

OM HET HOGER ONDERWIJS TE REDDEN.

Teneinde een ontwrichting van het hoger onderwijs in Nederland te voorkomen hebben 151 hoogeschool-leraren en lectoren van de Nederlandse Universiteiten petities gezonden aan Van Dam om de verbannen studenten en ontslagen hoogleraren weer toe te laten tot de hogescholen. Alle 151 hebben een afzonderlijke brief gericht aan Van Dam. er waren er 40 van Utrecht, 32 van Groningen, 32 van Amsterdam, 30 van Delft, 17 van Wageningen.

In de brieven wordt er op gewezen, dat slechts enkele studenten de gevraagde verklaring hebben ondertekend en dat nu het merendeel der studenten de gevolgen dragen; behoorlijke studies zijn niet meer mogelijk omdat de leerstoelen leeg staan. Alleen het intrekken van de vroeger genomen beslissingen kan verandering in deze onhoudbare toestand brengen (Aneta).

Journalistiek Leven in Curaçao.

60.

De Curaçaose Persvereniging.

Dit had ten gevolge, dat in 1943 de eerste pogingen gedaan werden tot organisatie van de plaatselijke journalisten te komen. De redacteur van de Boletin Comercial-Handelsblad, Isaac Bloch, nam hiertoe het initiatief en zond op 25 Maart 1943 een zendbrief aan alle redacties met het verzoek hem allen leden voor te leggen. De bedoeling was om te komen tot oprichting van een „Curaçaose Persvereniging." De journalisten van alle Curaçaose dag- en nieuwsbladen gaven hieraan gehoor en op een kort daarop, op 14 April 1943, gehouden vergadering werd besloten om tot oprichting van de Curaçaose Persvereniging over te gaan.

Wel niemand van de vakjournalisten, die bij deze historische bijeenkomst aanwezig waren, zal haar vergeten. Daar zaten in het kantoor van redacteur Bloch (Bredestraat 37, Punda, boven) de journalistieke nazaten van Hipólito Amaillón en Luis Lopez, van Willem C. Grünings en Pater Raymundus Wahlen, van J. Camilo Palm en de Salassen, de Meyers en de Jonckheers.

Vreemd te moede gingen zij erheen, met scheve ogen lonkten zij naar elkander. Daar zaten de neutralen en de katholieken, samen aan een tafel. Daar zaten ze. die de traditie voortzetten van hen die scheldtiraden en eindeloze polemieken gesmeed hadden. Daar zaten ook Joden, van wie men eigenlijk pas na de vervolging was gaan beseffen dat het Joden waren, omdat men in Nederland hierbij niet stil stond.

De eerste daad van de Curaçaose Persvereniging was symbolisch.

Maar toen de eerste schuchterheid dier euwlange bestrijding was overwonnen, bleek dat de Curaçaose Persmensen ook hierin paraat waren. Zij deden wat in Nederland te lang verzuimd was, zij maakten gemene zaak en verklaarden als principe de eerbiediging van elkanders inzichten en opvattingen in het besef, dat de Pers voor den neutrale en den katholiek geheel andere doelen heeft, maar dat een gezamenlijk optreden een nationaal belang is. Nog op dezelfde bijeenkomst, waar besloten was de Curaçaose Persvereniging te stichten werd besloten. voor de duur des oorlogs ook de zetels van de **Nederlandse Journalisten-Kring** en de **Nederlandse Rooms katholieke Journalisten-Vereniging** op Curaçao te vestigen. Bij notariële acten geschiedde zulks op 24 Mei 1943, enkele weken later, op 8 Juni 1943, bekrachtigd bij de gouvernementsbeschikkingen 4435 en 4152. Dit was de eerste niet-zakelijke, maar symbolische overplaatsing naar Curaçao. De daad van Curaçao vond weerklank in de andere Nederlandse centra, want zowel journalisten in het andere vrije staatsdeel Suriname, als alleen wonende Nederlandse journalisten in den vreemde, zo mede de journalisten die in Nederlandse centra als Londen en New York woonden, traden toe, soms door eigen groepen te vormen van de beide nationale journalistenverenigingen.

Toevalligerwijze vierden beiden nationale journalistenvereniging kort na de overplaatsing naar haar zetels een lustrum. Op 29 December 1943 bestond de Nederlandse Rooms-katholieke Journalistenvereniging 40 jaar en kort daarop, op 1 Februari 1944 bestond de Nederlandse Journalisten-Kring 60 jaar, welke beide jubilea de Curaçaose journalisten gemeend hebben het best in stilte te vieren uit eerbied voor hun vakgenoten in de verdrukking. Alle dag- en nieuwsbladen hebben deze jubilea evenwel gememoreerd en voor den schrijver dezes waren zij aanleiding de voorliggende studie van journalistiek en pers op de Curaçaose eilanden te ondernemen.

Een groet aan strijdend Nederland.

Organisatorisch was Curaçao hiermede het middelpunt geworden van de Nederlandse journalistiek, wier coryphaeën — hier van was elkeen op Curaçao zich volkomen bewust — juist in de grote centra van Londen en New York zaten. Zodra dit organisatorische centrum officiële bevestiging had, hebben de Curaçaose journalisten een groet gezonden aan de journalisten in Nederland, die door Radio-Oranje op 2 Augustus 1943 werd uitgezonden. Deze voor de geschiedenis van de Nederlandse journalistiek ongetwijfeld zeer merkwaardige boodschap luidde:

Aan de Journalisten van Nederland.

Een boodschap van de Curaçaose Journalisten.

Vakgenoten: Enige tijd geleden heeft Radio-Oranje u reeds mededeling gedaan van de voortzetting van de Nederlandse Journalisten-Kring en de Nederlandse Rooms-Katholieke Journalistenvereniging. Beider zetels zijn verplaatst naar het vrije Nederland: Curaçao, met goedvinden van Zijne Excellentie Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel, die tevens het ereldmaatschap van de Nederlandse Journalistenkring aanvaardde, en voor wat de katholieke Journalistenvereniging betreft met steun van den Apostolisch Vicarius van Curaçao, Monseigneur Petrus I. Verriet O.P., die ereld van de katholieke vereniging is geworden.

Curaçao bezit vijf dagbladen en vier weekbladen. Deze vrije Nederlandse pers zet uw werk voort. De moeilijke taak van de sluikbladen in Nederland blijft niet onbekend. Wij krijgen ze hier en wij publiceren er uit. Ook in de pers van de Verenigde Staten van Amerika staan stukken uit de ondergrondse pers van Nederland. Houdt vol, strijdgenoten! Houdt vol! De overwinning zal ons zijn!

In één vergadering tezaam zenden de Curaçaose leden van onze beide nationale journalistenverenigingen die steeds samen zullen vergaderen u hun hartelijkste groet. Onder nazi-druk hebt gij onze beide journalistenverenigingen ontbonden. Wij zetten ze hier tijdelijk voort en hopen, dat de dag niet ver meer zij, dat wij alles weer in uw handen kunnen leggen, handen die bewezen hebben, dat zij in dienst staan van Nederland en Oranje. Houdt vol, strijdgenoten en schrijvers van sluikbladen. Wij bewonderen, groeten en danken u.

De Besturen van de Ned. Journ. Kring en de Ned. R.K. Journ. Ver.:
Dr. Joh. Hartog, Voorzitter en I. Bloch en J. A. M. Hart, Secretarissen.

Een eersteling van de nieuwe tijd.

Aan het amateurisme in de journalistiek was met de stichting van de Curaçaose Persvereniging een einde gekomen.

De principiële verschillen bleven. Polemieken zouden zeker nog wel eens voorkomen. Maar het zou de eerlijke verhouding tussen leden van verschillende verenigingen zijn, die voor versnippering van een nationaal hebben de Pers, waken zou. Uit de tijd hebben ze het worstelperk genoemd werd, was een nieuwe tijd geboren, waarin de journalisten met respect en erkentelijkheid elkanders principes trachtten te begrijpen.

In Curaçao is wat dit betreft de opgerichte persvereniging de eersteling geweest van de nieuwe tijd, waarin de Jood voorspoed een ontvangst in de Stille W... liever niet te doen doorgaan waarbij de Katholiek meent in verband met de Hervormde dag beter een vergadering gerieve van de Protestantse den niet op de laatste October worde gehouden.

Wordt vervolgd.